

nek és ezt egy levélben meg is írták Schwartz Rudolfnak.

Tegnapelőtt azután megint összeültek a munkaadók és a munkások megbízottai az iparkamarában tanácskozni. Hosszas tárgyalás után létre is jött a megállapodás a következő alapon:

A főlzabadtul segéd hat hónapig megegyezés szerinti munkabért kap. Hat hónapon túl a fizetés minimuma óránként huszonnyolc fillér, amely fokozatosan emelkedik. Ez a megegyezés november tizenötödikén lép életbe, addig a munkások a béremelésnek felét kapják. A vitás kérdésekben munkásokból és munkaadókból álló vegyes bizottság dönt.

A többi követelést a munkaadók nem teljesítették. A munkaidő leszállításához azért nem járultak hozzá, mert a többi rokonszakmánál, így az építőiparnál is kilenc és fél óra a munkaidő.

Ugy a segédek, mint a mesterek megbízottai közös munkarendet dolgoznak ki, amelyet minden műhelyben kifüggesztenek. Kölesönösen kötelezettséget vállalnak a munkarend pontos betartásáért.

A megállapodást tegnap este írták alá a munkások és munkaadók megbízottai és a béke, amelyet mind a két fél egyformán óhajtott, helyreállt.

## SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

### Színházi műsor.

|                        |                                                        |
|------------------------|--------------------------------------------------------|
| Szeptember 3, vasárnap | d. u.: Cigánybáró, operett.                            |
| " 3.                   | este: Lajos király válik és A fejedelem, színmű. Bródy |
| " 4, hétfő             | Luxemburg grófja, operett.                             |
| " 5, kedd              | Testőr, vígjáték.                                      |
| " 6, szerda            | Kornevillei harangok, operett.                         |
| " 7, csütörtök         | Lajos király válik és A fejedelem, színmű.             |
| " 8, péntek            | d. u.: Kis lord, énekes vígjáték.                      |
| " 8, péntek            | este: Cigánybáró, operett.                             |
| " 9, szombat           | Millió, bohózat. (Előszőr.)                            |

### Bródy két darabja.

*A fejedelem*, dráma egy felvonásban; *Lajos király válik*, idill egy felvonásban, — írta Bródy Sándor. Szombaton este szezonnyitó előadáson mutatták be a szegedi színházban.

Az egész este sokkal vidékiesebb volt, mint aminővel sujtani szabad bennünket, lelkes, szerelmes, elnéző, jó szegedieket. Nyolc óra után néhány perccel megszólalt a zene és nyolc perccel mult el negyed kilenc, amikor az új igazgató frakkosan a függöny elé lépett és elszavalt egy beszédet. Soha ennyi al-páthosszal nem szólt hozzánk Almássy erről a színpadról, mint most, amikor a saját igazságait akarta elmondani. Utána görögtűzes jelenet következett görögtűz nélkül, a Himnusz énekelt az egész társulat és felállt az egész közönség. A földesurat fogadják így a faluján, ennyi széles gesztussal, ennyi laikus szavazással, ennyi nővel, ennyi urral, ennyi hiábavaló és pompázni akaró koldus ceremóniával.

Minek is volt ez az első esti háromnegyed-órás komédia? Elhisszük, hogy Almássy ur életében nagy jelentősége van a mai napnak. Azt csak senki sem akarja állítani, hogy a mi életünkben, vagy a színház életében is ugyanilyen nagy jelentősége van. Miért ágyut durrogtatni ha egy igazgató születik s különösen miért durrogtatja az ágyut maga az újszülött? És ami a fődeleg: kár volt ebben a melegben ilyen naiv és vidékies ünnepélyességgel kifárasztani a közönséget akkor, amikor az a kivételes élvezet várt rá, hogy a legaranyosabb, a legerősebb, a legtalentumosabb magyar író két darabjában gyönyörködhessek.

Végre kilenc órakor ide is eljutottunk és igazán sajnálatos, hogy ennyit kell elmorognunk bevezetésül, de amikor a színház direktorsága így csinálta?!

Bródy Sándornak legelső színpadi művei a

most előadottak, már ebből a szempontból is érdekesek. S pereről-perere jobban meglepődünk: igazi Bródy-stilus, a rembrandti reális megfigyelések, az elragadó romantika szövik át az egészet. És történelmi darabok is a szó kitünő értelmében. Érezzük, mennyire új utat tapos az író a két egyfelvonásosban.

*A fejedelem*, dráma. Lendületes, tragikus erővel teljes. Lélektanilag mintaszerű. Bethlen Gáborról szól és az ő asszonyáról. A fejedelem öregességéről, elpusztuló férfiaságáról és az ő asszonyának kitünő asszonyiságáról. Bibliai hangulattal kezdődik, az öreg diák szent igéket idéz, közben elárulja fejedelmi asszonyának hűtlenségét. A fejedelem leselkedés után mindenre rájön, az asszony szeretőjét megöleti. Következne a Brandenburgi Katalin fejedelelné, aki hódító asszonyiságával, fufangjával mindent keresztülvisz: a fejedelem vagyonával, kincsével veszi meg a hűségét, amíg — rövid ideig — él.

*A Lajos király válik* nem ilyen véres és sötét háttérű. Nagy Lajos királyról szól, akinek válnia kell a feleségétől, mert mind a három gyermeke leány s nincs trónörökös. Bájos, derűs jelenetek után aztán a király megszökteti a zárdából a saját feleségét.

Nem a tehetségében pompázó Bródy munkája ez a két darab, de azért fölötte érdekesek. Mellettük persze feszült érdeklődéssel vártuk az előadást, a majdnem új társulat előadását. Nemhogy Almássy nagy ígéreteit, de a mi szerényebb várakozásunkat sem elégítette ki. Meg kell kövezni azt az embert, aki állítani meri, hogy ez az előadás — amelyre pedig csak tehetségük javával készültek a színészek — haladást, emelkedést jelent az eddigiekhez. Az egyes szereplőkkel még nem kívánunk foglalkozni, nem akarjuk megnevezni azokat, akik ma is akadoztak. Az első estén. Amikor ilyen primitív baklövészek vannak, minek beszélni arról, hogy például a darab szellemének és történelmi korának megfelelő stilizálásról ezen a színpadon semmit sem tudnak, hogy hiányzott az egységes játéktípus és még sok minden, aminek nem lett volna szabad lennie.

Ennyit arról, ami az első estén a színpadon történt. A nézőtérrel is van mondani valónk. A közönség bámulatosan fegyelmetlen. Bródyt sokat tapsolták, kár, hogy a nagy író elől — ha nem is szándékosan — a „megnyitás” kicsinyes formásaival elhalaszták csak egy pillanatra is a közönség egész egyetemének minden érdeklődését.

\* **Bródy Sándor fölvonása.** Érdekes és minden tekintetben kivételes esemény lesz vasárnap este a szegedi színházban. Bródy Sándor tart irodalomtörténeti előadást a két darabja között levő szünetben. Nem mindennapi eset Bródytól fölvonást hallani, mert a Mester — így mondják néhányan — esküdt ellen-sége a szónak. Hosszu irodalmi pályafutása alatt alig-alig is beszélt nyilvánosság előtt. Valamikor, úgy hét-nyolc év előtt a budapesti Uránia-színházban, ahol órahosszan csevegett az ő szellemes és hódító modorában az igazán szízes közönség teljes gyönyörére. A szegedi szenzációs irodalmi eset nemcsak Szegeden, de Budapesten is széleskörű érdeklődést keltett, különösen írói körökben. Többek között Szép Ernő és Kéry Pál írók, Fenyvessy Emil, a Vig-színház művésze, eljöttek Szegedre. Ez utóbbi a *Fejedelem* címszerepét fogja játszani a Vig-színházban. Lerándult még Joób Dániel, a Vig-színház zseniális rendezője is, aki Bródy ma bemutatott darabjait fogja rendezni a Vig-színházban. Itt említjük meg, hogy a magyar irodalom kiváló jelesei a következő táviratot küldték Bródynak szegedi bemutatója alkalmából:

*Drága Sándorunk!*

Üdvözlünk szívből s rajtad keresztül Szegedet és színházát mely korunk magasán áll, amikor magához váltá a kort megelőzőt kis remekelésidet.

Ignotus, Lengyel Menyhért, Hatvan J. Lajos.

\* **Operaelőadások.** Az idei színiévad folyamán Almássy Endre, a szegedi színház igazgatója, az eddiginél jóval több operaelőadást szándékozik rendezni. Az első operaelőadás az idén *A pillangó kisasszony* lesz, amelynek reprizére már folynak a próbák. A pillangó kisasszonyt R. Nagy Aranka, Surukit Kovács Hanna, Pinkerton hadnagyot Thorma Zsigmond, Charlest pedig Oláh Gyula fogja énekelni. Az operát szeptember közepén játsszák.

\* **Lengyel Menyhért új darabjai.** A „Tai-fun” szerzője az idei színházi szezon számára két új darabon dolgozik. Az egyiknél szerző-társa is van, Biró Lajos. Ez a darab történeti dráma lesz és ezt a szerzők a Nemzeti Színháznak szánták. Lengyel másik darabja, amely kétségtelenül a Vigszínházban fog színrekerülni, *vígjáték* és két erősen kómius női szerep lesz benne.

\* **Párisi színházak bevétele.** A francia színházgatók egyesülete most tette közzé az elmúlt szezon pénzügyi statisztikáját. Párisban ma hatvanöt színház van. Ennél többel csak London rendelkezik, de az angol főváros színházainak nagyobb része orfeum, music hall és más efféle. A párisi színházak az 1910—11. évadban bemutattak nyolcszáz újdonságot. A bevétel összesége 27.730.062 frank. Szerzői jog díj fejében kifizettek 3.487.685 frankot. A hangversenyek 5.380.081 frankot jövedelmeztek.

\* **Rákóczi-szobor Zomborban.** A zombori Rákóczi-szobor bíráló-bizottsága, Vértesi Károly elnöklésével megtekintette Jankovich Gyula Zombor számára rendelt Rákóczi-szobrának mintáját. A bizottság egyhangú véleményével állapította meg, hogy az emlékmű sikerült alkotás, a mintát átvette s a bronzbaöntésre való engedelmet megadta. A szobrot Zombor főterén állítják föl a jövő év tavaszán, országos ünnepség keretében.

**Jön! Jön! Jön!**  
Bővebben a helyi lapok legközelebbi számaiban.

## Newyork nagykávéház.

Naponta mozgófénykép újdonságok felvételei kerülnek bemutatásra.

**MŰSOR:**  
Felhenburgi hajógyár, látványos.  
A papucshős, komikus.  
A muzsikás leánya, dráma.  
Egy cseléd, kinek sok az udvarlója, humor.  
„Vendetta” vagy sicíliai paraszt-becsület, színes dráma.  
Fazékleső, komikus.  
Lovagló iskola Impperben, színes, term.  
**A tenger alatt járó hajó.**  
Újdonság! Szenzációs sláger. dráma.  
Hídeg Buñne.  
Naponta RACZ Miska zenekara hangversenyez.  
Szíves pártfogást kér  
**Palkovits Andor, kávé.**

**Neményiné** a berlini fogtechnikán és fogklinikán képesítve  
**Fogműterme** Kossuth L.-sugarút 4.  
Készít mindenféle fogtechnikai munkát kaucsukban és aranyban. Allami és közigazgatási hivatalnokoknak részletfizetésre is. Bármiféle javítás 6 óra alatt elkészül.

# Ékszereket

nagy választékban csakis

## Fischer Testvéreknel

talál.

Ékszer- és órajavító műhely.